

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

09 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian și de către partea vătămată Proca Marcel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui

*Darii Ruslan xxxxx, născut la xxxxxxxx,
originar din mun. Chișinău, domiciliat în mun.
xxxxxx,*

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 28.04.2017-14.03.2019;

Instanța de apel: 12.04.2019 – 11.12.2019;

Instanța de recurs: 09.03.2020 – 09.03.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 14 martie 2019, a fost încetat procesul penal în cauza penală în privința lui *Darii Ruslan*, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 155 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru atragere la răspundere penală.

Darii Ruslan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2.) lit. d), f) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsă închisoare pe un termen de 4 (patru) ani.

În temeiul prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui *Darii Ruslan* a fost suspendată condiționat pentru corijare și reeducare pe perioadă de 1 (unu) an și 6 (șase) luni.

Talambuța Vasilii a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d), f) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsă închisoare pe un termen de 4 (patru) ani.

În temeiul prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui *Talambuța Vasilii* a fost suspendată condiționat pentru corijare și reeducare pe perioadă de 1 (unu) an și 6 (șase) luni.

Talambuța Constantin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d), f) Cod penal și fiindu-i stabilită pedeapsă închisoare pe un termen de 4 (patru) ani.

În temeiul prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui *Talambuța Constantin* a fost suspendată condiționat pentru corijare și reeducare pe perioadă de 1 (unu) an și 6 (șase) luni.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Solicitarea acuzării cu privire la cheltuielile judiciare în sumă de 57 (cincizeci și șapte) lei suportate pentru efectuarea expertizei pentru a fi încasate de la inculpați au fost respinse.

2. În sentință, prima instanță a constatat că:

Talambuța Constantin, la 25 ianuarie 2016 în jurul orelor 18:00 cu *Talambuța Vasilii* și *Darii Ruslan*, fiind în înțelegere prealabilă, având scopul privării ilegale de libertate a lui *Proca Marcel*, au intrat în gospodăria victimei, situată în satul *Sofia*, i-au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului lui *Proca Marcel* xxxxxxxxx, cauzându-i echimoza ochiului stâng, scurgerea de sânge în sclera ochiului stâng, excoriațiile nasului, edemul buzei de sus, scurgerea de sânge în mucoasa ei, care se califică către vătămări corporale ușoare, i-au astupat gura ca să nu strige, i-au răsucit mâinile la spate și l-au trântit la pământ și l-au ținut cu fața în jos 20 min., împiedicându-l să se deplaseze conform voinței și să-și aleagă liber locul aflării lui. Ulterior, în ograda lui *Proca Marcel* a venit *Talambuța Constantin* cu un automobil de model "Audi" cu numere de înmatriculare MIK 908, unde toți trei l-au imobilizat pe *Proca Marcel*, legându-i mâinile și picioarele cu o centură și urcându-l forțat în automobil pe bancheta din spate, unde l-au ținut fără consimțământul lui 1 oră, limitându-i intenționat libertatea, cerându-i să meargă în municipiul *Bălți* să semneze niște acte prin care să se dezică de copii, unde *Darii Ruslan* i-a pus un cuțit în regiunea gâtului, cauzându-i excoriația gâtului și amenințându-l cu omor.

Darii Ruslan, la 25 ianuarie 2016 în jurul orelor 18:00 cu *Talambuța Vasilii* și *Talambuța Constantin*, fiind în înțelegere prealabilă, având scopul privării ilegale de libertate a lui *Proca Marcel*, unde *Talambuța Vasilii* și *Darii Ruslan* au intrat în gospodăria victimei, situată în satul *Sofia*, i-au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului lui *Proca Marcel*, cauzându-i echimoza ochiului stâng, scurgerea de sânge în sclera ochiului stâng, excoriațiile nasului, edemul buzei de sus, scurgerea de sânge în mucoasa ei, care se califică către vătămări corporale ușoare, i-au astupat gura ca să nu strige, i-au răsucit mâinile la spate și l-au trântit la pământ și l-au ținut cu fața în jos 20 min., împiedicându-l să se deplaseze conform voinței și să-și aleagă liber locul aflării lui.

Ulterior, în ograda lui *Proca Marcel* a venit *Talambuța Constantin* cu un automobil de model "Audi" cu numere de înmatriculare MIK 908, unde toți trei l-au imobilizat pe *Proca Marcel*, legându-i mâinile și picioarele cu o centură și urcându-l forțat în automobil pe bancheta din spate, unde l-au ținut fără consimțământul lui 1 oră, limitându-i intenționat libertatea, cerându-i să meargă în municipiul *Bălți* să semneze niște acte, prin care să se dezică de copii, unde *Darii Ruslan* i-a pus un cuțit în regiunea gâtului, cauzându-i excoriația gâtului și amenințându-l cu omor.

Tot el, la 25 ianuarie 2016, aproximativ în jurul orelor 18:00 după ce împreună cu Talambuța Vasilii și Talambuța Constantin i-au legat mâinile și picioarele cu centură lui Proca Marcel, l-au urcat forțat în automobilul de model pe "Audi" cu numere de înmatriculare MIK 908 pe ultimul, pe bancheta din spate și i-au cerut să meargă în municipiul Bălți să semneze niște acte, prin care să se dezică de copii. La refuzul lui Proca Marcel de a merge în municipiul Chișinău, Darii Ruslan i-a pus un cuțit în regiunea gâtului, amenințându-l cu omor, cauzându-i excoriația gâtului, provocându-i astfel o teamă caracterizată prin sentimentul de înfricoșare pentru viața și sănătatea proprie, existând pericolul realizării acestor amenințări.

Talambuța Vasilii, la 25 ianuarie 2016 în jurul orelor 18:00 cu Darii Ruslan, și Talambuța Constantin, fiind în înțelegere prealabilă, având scopul privării ilegale de libertate a lui Proca Marcel, unde Talambuța Vasilii și Darii Ruslan au intrat în gospodăria victimei, situată în satul Sofia, i-au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului lui Proca Marcel, cauzându-i echimoza ochiului stâng, scurgerea de sânge în sclera ochiului stâng, excoriațiile nasului, edemul buzei de sus, scurgerea de sânge în mucoasa ei, care se califică către vătămări corporale ușoare, i-au astupat gura ca să nu strige, i-au răsucit mâinile la spate și l-au trântit la pământ și l-au ținut cu fața în jos 20 min., împiedicându-l să se deplaseze conform voinței și să-și aleagă liber locul aflării lui. Ulterior, în ograda lui Proca Marcel a venit Talambuța Constantin cu un automobil de model "Audi" cu numere de înmatriculare MIK 908, unde toți trei l-au imobilizat pe Proca Marcel, legându-i mâinile și picioarele cu o centură și urcându-l forțat în automobil pe bancheta din spate, unde l-au ținut fără consimțământul lui 1 oră, limitându-i intenționat libertatea, cerându-i să meargă în municipiul Bălți să semneze niște acte, prin care să se dezică de copii, unde Darii Ruslan i-a pus un cuțit în regiunea gâtului, cauzându-i excoriația gâtului și amenințându-l cu omor.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- *procurorul în Procuratura raionului Drochia, Diana Turenco*, care a solicitat casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei horăiri, prin care Darii Ruslan să fie condamnat în baza art. 155 din Codul penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe termen de 1 an și 6 luni, în baza art. 166 alin.(2) lit. d) și f) din Codul penal să i se aplice o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, în baza art. 84 alin. (1) din Codul penal prin cumul parțial al pedepselor aplicate să i se stabilească definitiv o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 5 ani, iar în temeiul art.90 din Codul penal să fie suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de 5 ani. La fel, a solicitat a încasa în mod solidar din contul inculpaților Darii Ruslan, Talambuța Vasilii și Talambuța Constantin în beneficiul statului a sumei de 57 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

- *partea vătămată Proca Marcel și apărătorul acestuia Sofroni Ana*, care au solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță și dispunerea condamnării lui Talambuța Vasilii, Darii

Ruslan, Talambuța Constantin, pe toate capetele de învinuire aduse, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

3.1 *În argumentarea apelului procurorul, a invocat că:*

- prima instanță neîntemeiat a încetat procesul penal pe infracțiunea prevăzută de art. 155 din Codul penal pe temeiul intervenirii termenului de prescripție;

- sancțiunea art. 155 din Codul penal prevede o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 3 ani. Conform prevederilor art. 16 alin.(3) din Codul penal, infracțiunile mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv. Conform prevederilor art.60 alin. (1) lit. b) din Codul penal persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Infracțiunea de amenințare cu omor a fost comisă la 25 ianuarie 2016, în atare circumstanțe, termenul de prescripție urma să intervină la 25 ianuarie 2021;

- prima instanță neîntemeiat, nu a dispus încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate, cu toate, că la actul de expertiză era indicată suma de 57 lei, astfel ignorând prevederile art.227 - 229 din Codul de procedură penală.

3.2 *În argumentarea apelului Partea vătămată Proca Marcel și apărătorul acestuia Sofroni Ana, au invocat că:*

- prima instanță a dat dovadă de părtinitate și prin hotărârea adoptată repetat a permis victimizarea părții vătămate Proca Marcel, lucru inadmisibil în condițiile legii;

- a menționat că în motivarea hotărârii, instanța indică asupra faptului că acțiunile inculpaților au fost generate de faptul că Proca Marcel a fost condamnat pentru violența în familie, agresând sora inculpaților. Invocând o astfel de motivare, consideră că instanța stimulează săvârșirea acțiunilor de acest gen a inculpaților, fiind încurajați în protejarea pretinselor drepturi încălcate. La materiale nu a fost anexată sentința de condamnare a lui Proca Marcel, prima instanță nu avea de unde ajunge la astfel de concluzii, ceea ce suplimentar denotă faptul că instanța a pus la baza sentinței necondiționat doar declarațiile inculpaților, circumstanțe care nu au fost probate și cercetate în cadrul examinării cauzei;

- a indicat că, în condițiile în care inculpații începând cu faza urmăririi penale și până la finisarea examinării cauzei în fond, vehement au negat săvârșirea cărorva acțiuni ilegale în privința lui Proca Marcel, înaintând versiuni false în scopul evitării pedepsei, nici într-un mod nu s-au căit de cele săvârșite, nu au conștientizat acțiunile sale ilegale, este inacceptabilă soluția instanței cu privire la suspendare pedepsei cu închisoarea și scopul pedepsei penale nu va fi atins fără ispășirea reală a pedepsei de către inculpați. Mai mult ca atât, pedeapsa cu suspendare nu poate aduce satisfacție părții vătămate, în condițiile când

inculpații au dat dovadă de obraznicie deosebită începând cu momentul săvârșirii infracțiunii și până la adoptarea sentinței neîntemeiate și ilegale. Pe tot parcursul procesului penal, partea vătămată permanent a fost luat în derâdere cu mențiunea că nici unul din inculpați nu vor fi pedepsiți, ceea ce până la urmă a fost confirmat de sentința instanței de judecată;

- consideră că prima instanță abuziv, ilegal și nemotivat a ajuns la concluzia precum că la inculpatul Darii Ruslan care este învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal a intervenit termenul de prescripție. Potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal articolul dat se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave. Conform prevederilor art. 60 alin. (1), lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală, dacă din data săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani;

- nu este clar de unde prima instanță a ajuns la concluzia că la data de 14.03.2019 deja a intervenit prescripția de atragere la răspundere penală, pe când în condițiile legii aceasta putea interveni doar la data de 24.01.2021. Prima instanță în partea descriptivă a sentinței, nici într-un mod nu și-a motivat soluția pe acest capăt de învinuire și argumentele care au dus la o astfel de concluzie;

- consideră că prima instanță incorect a individualizat pedeapsa în privința inculpaților reieșind din infracțiunile care au fost comise și de suferințele care au fost suportate de partea vătămată Proca Marcel și nu a fost restabilită echitatea socială prin stabilirea pedepselor cu aplicarea art. 90 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2019, a fost admis apelul procurorului și apelul comun al părții vătămate Proca Marcel și avocatului Sofroni Ana, casată parțial sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului prevăzut pentru prima instanță după cum urmează:

Darii Ruslan a fost considerat condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 1 (un) an și 6 (șase) luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Darii Ruslan a fost considerat condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d), f) Cod penal și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 4 (patru) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor i-a fost stabilită lui Darii Ruslan pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 4 (patru) ani 6 (șase) luni, cu ispășirea pedepsei stabilite în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare fiindu-i stabilită acestuia perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, soluția primei instanțe ce ține de încetarea procesului penal în privința lui Darii

Ruslan în baza art. 155 Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, o consideră neîntemeiată, or, sancțiunea art. 155 Cod penal, prevede în calitate de pedeapsă: amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, iar conform art. 16 alin.(2) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave.

Instanța de apel a notat că, infracțiunea prevăzută de art. 155 Cod penal a fost comisă de Darii Ruslan la data de 25 ianuarie 2016, astfel de la această dată începând să curgă termenul de prescripție, care urmează să expire la 25 ianuarie 2021. Ținând cont că, de la data comiterii infracțiunii nu au expirat 5 ani pentru survenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală în privința lui Darii Ruslan pe art. 155 Cod penal, instanța de apel a reiterat ca fiind pripită soluția primei instanțe în asemenea împrejurări, instanța a comis erori de drept, care urmează a fi corectate prin casarea sentinței în latura menționată și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Darii Ruslan în baza art. 155 Cod penal.

Cu referire la pedeapsa ce urma a fi aplicată inculpatului Darii Ruslan în temeiul art. 155 Cod penal, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.61 Cod penal și de prevederile art.75 Cod penal.

Instanța de apel a constatat că, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 155 Cod penal, care este clasificată de legislator ca mai puțin gravă.

Instanța de apel a ținut cont de personalitatea inculpatului, care la locul de trai se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnat, are o ocupație social utilă, fiind apt de muncă, are la întreținere un copil minor, pentru prima dată este atras la răspundere penală, la fel a ținut cont de influența pedepsei asupra corectării celui vinovat. Careva circumstanțe atenuante și agravante în privința lui Darii Ruslan nu au fost constatate, din care motive a considerat necesar a-i stabili pedeapsă închisoare pe un termen de 1 an 6 luni.

Ce ține de pedeapsa aplicată pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 166 alin.2 lit. d), f) Cod penal, instanța de apel a considerat că prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal citate supra, din care motive nu va interveni în această parte, considerând-o echitabilă faptei comise.

La stabilirea pedepsei definitive, instanța de apel a va ținut cont de prevederile art.84 alin.(1) Cod penal.

Totodată, ținând cont că s-a ajuns la concluzia de a-i stabili pedeapsă închisoare pe termen de 4 ani 6 luni, de faptul că a comis două infracțiuni una din categoria celor mai puțin grave, iar cealaltă gravă, astfel fiind permisivă aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

Instanța de apel luând în considerație circumstanțele cauzei, de faptul că inculpatul este la prima abatere de la legea penală, totodată are la întreținere un copil minor, a ajuns la concluzia despre necesitatea aplicării prevederilor legii citate supra stabilindu-i pedeapsă cu instituirea perioadei de probațiune pe termen de 2 ani, or, nu este rațional ca inculpatului Darii Ruslan să-i fie aplicată pedeapsă reală cu închisoare, corectarea lui fiind posibilă și în condițiile ne

izolării de societate, abordându-i-se o șansă de a se reintegra în societate, pedeapsă pe care o consideră echitabilă și proporțională cu faptele ilicite constatate și reținute în sarcina ultimului, pedeapsă care contrar solicitării părții vătămate și avocatului acestuia, este una justă reieșind din circumstanțele de drept și de fapt reținute la caz.

Cu referire la solicitarea părții vătămate Proca Marcel și a apărătorului său Ana Sofroni, privind modificarea pedepselor penale în privința inculpaților în sensul excluderii prevederilor art. 90 Cod penal, aplicându-le pedepsele penale sub formă de închisoare cu executarea reală a acestora, instanța de apel ținând cont că s-a expus supra în privința lui Darii Ruslan, în continuare se va expune ce ține de ceilalți inculpați.

Instanța de apel a concluzionat că prima instanță la stabilirea pedepselor corect s-a condus și a aplicat prevederile legale prevăzute de art.61 și 75 Cod penal cu privire la individualizarea pedepselor, luând în considerație și faptul, că la locul de trai inculpatul Talambuța Vasilii se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnat, nu are o ocupație social utilă, fiind apt de muncă, are la întreținere un copil minor, pentru prima dată este atras la răspundere penală; precum și în privința lui Talambuța Constantin, care la fel se caracterizează pozitiv la locul de trai, anterior nu a fost condamnat, are o ocupație social utilă, fiind apt de muncă, are la întreținere un copil minor, pentru prima dată este atras la răspundere penală, și corect a ajuns la concluzia că inculpații pot să se corecteze și fără a fi izolați de societate, pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal ne fiind constatate careva impedimente.

Instanța de apel, a considerat că nu a fost constatată prezența căror-va motive ce ar putea duce la modificarea sentinței în latura pedepsei în privința inculpaților Talambuța Vasilii și Talambuța Constantin.

Ce ține de solicitarea acuzatorului în partea încasării de la inculpați a cheltuielilor judiciare în sumă de 57 lei, instanța de apel a respins-o, or, aceste cheltuieli au fost suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale, în vederea acumulării probelor necesare, ce demonstrează vinovăția și identifică persoana vinovată în comiterea unei infracțiuni.

Instanța de apel a menționat obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului-în cazul dat a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate Proca Marcel.

Instanța de apel a reiterat și faptul, că potrivit art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile privind efectuarea expertizelor judiciare, pentru constatarea leziunilor corporale cauzate părții vătămate Proca Marcel prin infracțiunile comise de către inculpații Darii Ruslan, Talambuța Vasilii, Talambuța Constantin, solicitate de către organul de urmărire penală, nu se include în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către inculpați.

Instanța de apel a remarcat că, deși alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală prin Legea nr.316 din 22.12.2017 în vigoare din 09.02.2018, a fost abrogat, totuși norma dată este aplicabilă cazului, deoarece infracțiunea incriminată inculpaților a fost comisă până la abrogarea acestei norme procesuale, respectiv cheltuielile suportate pentru întocmirea raportului de expertiză medico-legală în privința părții vătămate pe cauza dată urmează a fi trecute în contul statului.

5. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs ordinar de către:

- procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Octavian Bodareu, care invocând temei pentru recurs pct. **6 și 10** art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a exclude aplicarea art. 90 Cod penal în privința inculpatului Darii Ruslan.

- partea vătămată Proca Marcel care invocând temei pentru recurs pct. **10** art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Talambuța Vasilii, Darii Ruslan și Talambuța Constantin să le fie stabilită o pedeapsă reală, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

5.1 În motivarea recursului procurorul a indicat că:

- la aplicarea pedepsei inculpatului Darii Ruslan, instanța de apel nu a ținut cont de criteriul general de individualizare a pedepsei, neglijând în așa mod prevederile art.75 Cod penal și anume: gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, circumstanțele cazului, motivul comiterii infracțiunii, personalitatea vinovatului, precum și influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei culpabile;

- la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu s-a ținut cont de caracterul social periculos al faptei comise, de consecințele care au survenit în urma comiterii infracțiunii și de influența infracțiunii comise asupra stării psihice a părții vătămate;

- consideră pedeapsa prea blândă, reieșind din circumstanțele comiterii infracțiunii și din drepturile constituționale încălcate, privarea ilegală de libertate a lui Proca Marcel;

- reieșind din gravitatea infracțiunilor comise și din consecințele comiterii acestor infracțiuni, pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendarea executării acesteia este una neechitabilă, prin care nu vor fi atinse scopurile generale ale pedepsei penale prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni.

5.2 În motivarea recursului partea vătămată Proca Marcel pe lângă expunerea aceluiași temeiuri de fapt expuse în cererea sa de apel a mai indicat că:

- pedeapsa cu suspendare nu poate aduce satisfacție părții vătămate, în condițiile când inculpații au dat dovadă de obrăznicie deosebită începând cu momentul săvârșirii infracțiunii și până la adoptarea sentinței, a deciziei pe care le consideră neîntemeiate și ilegale;

- pe tot parcursul procesului penal, partea vătămată permanent a fost luat în derâdere cu mențiunea că nici unul din inculpați nu vor fi pedepsiți;

- cu referire la inculpatul Darii Ruslan, deși acesta este învinuit și condamnat în baza deciziei din 10.01.2020 pentru săvârșirea a două infracțiuni, una dintre care este gravă, instanța de apel totuși a ajuns la concluzia că este oportun de a-i aplica acestuia prevederile art. 90 cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu stabilirea perioadei de probațiune pe un termen de 2 ani;

- instanța de apel nu a ținut cont de cele invocate și de toate omisiunile admise de către prima instanță la adoptarea sentinței, și a emis repetat o decizie neîntemeiată, nu a înlăturat neajunsurile constatate, confirmând ilegalitatea hotărârii primei instanțe;

- în motivarea hotărârii instanța de apel reține ca fiind suficiente argumentele faptul că inculpații sânt la prima abatere, se caracterizează pozitiv la locul de trai, au la întreținere copii minori. însă neglijează cu desăvârșire ca inculpații erau în înțelegere prealabilă, având scopul privării de libertate a părții vătămate, Darii Ruslan a pus cuțit în regiunea gâtului amenințându-l cu omor pe partea vătămată, toate acestea pe parcurs de aproximativ 1-1,5 ore. Astfel nu este clar din care anume considerente instanța a ajuns la concluzia că pedeapsa penală și-ar putea atinge scopul fără aplicarea unei pedepse penale reale, în cazul inculpaților Talambuța Vasilii, Darii Ruslan, Talambuța Constantin;

- instanța de apel nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de prima instanței și le-a repetat practic întocmai;

- motivarea deciziei este una neconvingătoare, vagă și neclară ceea ce constituie temei de declarare a recursului în baza art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, urmează a fi respins, iar recursul ordinar declarat de către partea vătămată Proca Marcel, urmează a fi admis, din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Cu referire la recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian.

Instanța de recurs ordinar reține din textul recursului ordinar declarat, că recurentul și-l întemeiază prin prisma pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanțele de fond au admis grave erori de fapt, care au afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Totodată, instanța de recurs ordinar constată din conținutul cererii de recurs, că autorul contestă temeinicia deciziei instanței de apel în partea individualizării pedepsei penale, solicitând să fie stabilită o pedeapsă reală, cu excluderea prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de recurs ordinar menționează că, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Instanța de recurs ordinar reține, *procurorul în Procuratura raionului Drochia, Diana Turenco*, prin cererea de apel depusă împotriva sentinței primei instanțe a solicitat casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei noi sentințe, prin care Darii Ruslan să fie condamnat în baza art. 155 din Codul penal cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe termen de 1 an și 6 luni, în baza art. 166 alin.(2) lit. d) și f) din Codul penal să i se aplice o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, în baza art. 84 alin. (1) din Codul penal prin cumul parțial al pedepselor aplicate să i se stabilească definitiv o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 5 ani, iar în temeiul art.90 din Codul penal să fie suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de 5 ani.

Prin decizia instanței de apel Darii Ruslan a fost considerat condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal și art. 166 alin. (2) lit. d), f) Cod penal și în baza acestor Legi în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor i-a fost stabilită pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 4 (patru) ani 6 (șase) luni, cu ispășirea pedepsei stabilite în penitenciar de tip semiînchis. În temeiul art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare fiindu-i stabilită acestuia perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată o poziție ne motivată și contradictorie a părții acuzării, care în instanța de apel a solicitat aplicarea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare în privința inculpatului Darii Ruslan iar în recursul ordinar solicită excluderea art.90 din Codul penal.

Așadar, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că temeiul invocat de către procuror la înaintarea recursului ordinar nu poate fi reținut la examinare în ordine de recurs ordinar întrucât nu a fost invocat și nu a constituit obiect de dispută în instanța de apel.

În temeiul celor expuse mai sus, instanța de recurs constată, că recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian este unul neîntemeiat, și ajunge la concluzia privind respingerea acestuia ca inadmisibil.

Referitor la recursul ordinar declarat de către partea vătămată Proca Marcel.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea

parțială sau totală a hotărârilor atacate, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Reieșind din textul recursului declarat, recurentul la întemeiat prin prisma pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept, deoarece *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanțele de fond au admis grave erori de fapt, care au afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Instanța de recurs ordinar reține din conținutul cererii de recurs, că autorul contestă temeinicia deciziei **în partea individualizării pedepsei penale**, solicitându-se să fie stabilită o pedeapsă reală, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Verificând legalitatea și temeinicia soluției instanței de apel, referitor la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului Darii Ruslan, Colegiul Penal lărgit constată că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod Penal raportat la prevederile art. 90 Cod Penal, respectiv, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul și forma acesteia, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

În acest sens, Colegiul Penal lărgit relevă, că în corespundere cu prevederile art. 61 Cod Penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Conform art. 75 Cod Penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul.

O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Colegiul Penal lărgit notează, că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale.

Pedeapsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Colegiul penal lărgit constată, că acțiunile inculpatului Darii Ruslan cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 155 și art. 166 alin. (2), lit. d) și f) Cod Penal, iar în conformitate cu criteriile enunțate la art. 16 alin. (4) Cod Penal, infracțiunea prevăzute de art. 155 Cod penal, se califică ca infracțiune „mai puțin gravă”, iar infracțiunea prevăzute de art. 166 alin. (2), lit. d) și f) Cod Penal, se califică ca infracțiune „gravă”.

Din materialele cauzei penale, instanța de recurs ordinar reține că inculpatul Darii Ruslan vina în comiterea infracțiunii incriminate nu a recunoscut-o.

În conformitate cu art. 76 -77 Cod Penal în privința inculpatului Darii Ruslan careva circumstanțe atenuante și /sau agravante nu au fost constatate.

Colegiul penal lărgit reține că, la stabilirea pedepsei penale în privința inculpatului Darii Ruslan, instanța de apel ținând cont de *personalitatea inculpatului, care la locul de trai se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnat, are o ocupație social utilă, fiind apt de muncă, are la întreținere un copil minor, pentru prima dată este atras la răspundere penală, precum și de influența pedepsei asupra corectării celui vinovat*, a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului Darii Ruslan este posibilă, rațională și echitabilă fără izolarea lui de societate, stabilindu-i o pedeapsă condiționată cu aplicarea art. 90 Cod Penal, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen prevăzut de lege.

Colegiul Penal lărgit, analizând soluția instanței de apel referitor la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului Darii Ruslan, atestă că soluția instanței de apel nu poate fi menținută, așa cum aceasta nu corespunde criteriilor de individualizare a pedepsei și nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale, reieșind anume din circumstanțele în care a fost comisă fapta, caracterul și gradul prejudiciabil al faptei și comportamentul inculpatului după săvârșirea faptei.

În acest sens, Colegiul Penal lărgit reține gravitatea infracțiunii comise, care atentează la relațiile sociale cu privire la sănătatea publică, la libertatea persoanei și conviețuirea socială în armonie fără frică și cu privire la neadmiterea violenței asupra persoanelor în spațiu public, libera circulație, or, legea penală are drept scop prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către inculpat, cât și de către alte persoane.

În contextul circumstanțelor menționate supra, Colegiul Penal lărgit va reține ca fiind pertinente argumentele părții vătămate potrivit căruia, la emiterea deciziei, instanța de apel a aplicat o pedeapsă prea blândă, deoarece prin aplicarea art. 90 Cod Penal, nu va putea fi realizat scopul pedepsei penale.

Colegiul Penal lărgit notează că în conformitate cu art. 90 Cod Penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod Penal, are la origine persoana și comportamentul acestuia pînă la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului. Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare depinde de întrunirea cumulativă a mai multor condiții, expres și limitative prevăzute de lege, care privesc, pe de o parte, pedeapsa aplicată și natura infracțiunii – condiții obiective, iar pe de altă parte, situația și persoana infractorului – condiții subiective.

În cadrul condițiilor suspendării, persoana inculpatului interesează sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rînd, din faptă și din

împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din persoana infractorului, care trebuie studiată pentru a se putea constata dacă aceasta se poate corecta fără executarea pedepsei.

Aplicarea prevederilor art. 90 Cod Penal nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

În afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța de apel trebuia să motiveze suplimentar, din care considerente a concluzionat că, nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul de pedeapsă stabilit.

Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este cazul să o acorde.

Colegiul Penal lărgit reține, că instanța de apel incorect a constatat că condițiile necesare pentru a fi invocată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei sunt întrunite, deoarece circumstanțele în care au fost comise infracțiunile, prin înțelegere prealabilă, forma de manifestare a acțiunilor legate de răpirea persoanei cu folosirea obiectelor în calitate de armă la amenințarea cu omor, nu prezintă garanțiile unei conduite ce ar permite instanței de judecată de a da dovadă de clemență.

Astfel, instanța de recurs ordinar nu poate neglija circumstanțele expuse mai sus, iar aplicarea pedepsei penale prin prisma prevederilor art. 90 Cod Penal, nu-și va produce efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale.

În acest sens, rejudecând cauza, instanța de recurs conchide că în privința lui Darii Ruslan, care a fost condamnat în baza art.155 și ar. 166 alin.(2), lit. d), f) Cod penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal, 4 (patru)ani 6(șase)luni închisoare, urmează a i se stabili executarea pedepsei, cu excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

Colegiul Penal lărgit consideră necesar în speță excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, care în raport cu soluția prevăzută la art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, nu poate fi considerată o agravare a situației acestuia.

Totodată, Colegiul Penal lărgit menționează că, în conformitate cu art. 90¹ Cod Penal, în cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta poate dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei. Prima parte a pedepsei se execută în penitenciar, iar restul pedepsei se suspendă. În cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar poate fi coborâtă pînă la minimul prevăzut de prezentul cod. În cazul infracțiunilor grave,

partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar nu trebuie să fie mai mică decât jumătate din pedeapsa stabilită de instanța de judecată.

Sub aspectul stabilirii modalității de executare a pedepsei penale, reieșind din criteriile generale de individualizare a pedepsei penale reglementate la art. 75 Cod Penal și ținând cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite – care se califică ca fiind din categoria celor „mai puțin gravă” și „gravă”, de persoana inculpatului – care nu a recunoscut vina, ceea ce face de înțeles că nu a conștientizat gravitatea acțiunilor sale, nu sa căit de cele comise, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea – circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost reținute, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului și condițiile de viață ale inculpatului – inculpatul este încadrat în câmpul muncii, anterior nu a fost judecat, are la întreținere un copil minor, Colegiul Penal lărgit în corespundere cu prevederile art. 90¹ Cod Penal consideră oportun a suspenda parțial a executarea pedepsei cu închisoarea lui Darii Ruslan, după cum urmează: 2 (doi) ani 3 (trei)luni din pedeapsă cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei de 2 (doi)ani 3 (trei)luni, în conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani.

În conformitate cu art. 90 alin. (6) Cod penal, inculpatul Darii Ruslan se obligă să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent și prin muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat.

Termenul executării pedepsei cu închisoare stabilite lui Darii Ruslan, urmează a fi calculat din momentul reținerii.

Colegiul Penal lărgit consideră că aplicarea pedepsei penale în cauza dată și executare a acestei sancțiuni, în mod firesc urmează să aducă la conștiința inculpatului pericolul faptelor sale și să excludă predispunerea inculpatului de a mai comite asemenea fapte, aspecte pe care inculpatul nu le-a conștientizat la moment.

Astfel, pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea inculpatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian.

Admite recursul ordinar declarat de către partea vătămată Proca Marcel, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2019 și sentința Judecătorei Drochia, sediul Central din 14 martie 2019, în cauza

penală în privința lui *Darii Ruslan xxx* în partea aplicării art. 90 Cod penal, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Darii Ruslan xxx se consideră condamnat în baza art. 155 și art. 166 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal - la pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni închisoare.

În temeiul art. art.90¹ alin.(1) Cod penal, prima parte a pedepsei aplicate lui *Darii Ruslan xxx* de 2(doi)ani și 3(trei) luni închisoare, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei de 2(doi)ani și 3(trei) luni se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 2(doi)ani.

Termenul executării pedepsei cu închisoare stabilite lui *Darii Ruslan xxx*, urmează a fi calculat *din momentul reținerii*.

Celelalte dispoziții ale deciziei atacate pronunțate în cauză, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 08 aprilie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

OPINIE SEPARATĂ

a judecătorilor Victor Boico și Anatolie Țurcan

(expusă în temeiul art.340 alin.(3) din Codul de procedură penală, pe marginea soluției adoptate prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 martie 2021, în cauza penală în privința lui **Darii Ruslan xxxxxx**, recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 155 Cod penal și art. 166 alin. (2) lit. d), f) Cod penal).

Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 14 martie 2019, a fost încetat procesul penal în cauza penală în privința lui **Darii Ruslan**, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 155 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru atragere la răspundere penală. **Darii Ruslan** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2.) lit. d), f) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsă închisoare pe un termen de 4 (patru) ani. În temeiul prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Darii Ruslan a fost suspendată condiționat pentru corijare și reeducare pe perioadă de 1 (un) an și 6 (șase) luni.

Sentința în cauză a fost atacată de către *procuror și de către partea vătămată Proca Marcel și apărătorul acestuia Sofroni Ana* cu apel pe motivul încetării procesului penal în cauza penală în privința lui **Darii Ruslan**, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 155 Cod penal și aplicării față de inculpat a unei pedepse prea blânde.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2019, **Darii Ruslan** a fost considerat condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 1 (un) an și 6 (șase) luni, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d), f) Cod penal și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 4 (patru) ani. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor i-a fost stabilită lui Darii Ruslan pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 4 (patru) ani 6 (șase) luni, cu ispășirea pedepsei stabilite în penitenciar de tip semiînchis. În temeiul art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare fiindu-i stabilită acestuia perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

Recurs ordinar împotriva Deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2019, a depus *procurorul și partea vătămată Proca Marcel* invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct. **6) și 10)** din Codul de procedură penală – *deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanțele de fond au admis grave erori de fapt, care au afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 martie 2021, a fost respins ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian. A fost admis recursul ordinar declarat de către partea vătămată Proca Marcel, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 decembrie 2019 și sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 14 martie 2019, în cauza penală în privința lui **Darii Ruslan xxxxxx** în partea aplicării art. 90 Cod penal, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre, prin care: **Darii Ruslan xxxxxx** se consideră condamnat în baza art. 155 și art. 166 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal - la pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni închisoare. **În temeiul art. art.90¹ alin.(1) Cod penal**, prima parte a pedepsei aplicate lui **Darii Ruslan xxxxxx** de 2(doi)ani și 3(trei) luni închisoare, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei de 2(doi)ani și 3(trei) luni se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 2(doi)ani.

La caz, **expunem opinia separată** referitor la existența sau nu a posibilității justificate, precum și a oportunității excluderii de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în urma examinării recursului ordinar, a aplicării la numirea pedepsei definitive de către instanțele ierarhic inferioare a prevederilor art.90 din Codul Penal.

Suntem de părerea că, în cadrul examinării recursului ordinar declarat de către acuzatorul de stat și partea vătămată împotriva Deciziei Curții de Apel, sub aspectul blândeții pedepsei, Colegiul penal al CSJ nu are temei legal pentru intervenirea și modificarea pedepsei, în sensul aplicării unei pedepse mai aspre (art.436 alin.(4) Cod de procedură penală).

Or, în acest sens, executând pedeapsa cu suspendare în baza art.90 Cod penal, condamnatul în realitate nu este privat de libertate, iar excluderea aplicării art.90 Cod penal, plasează nemijlocit persoana în detenție, fapt care în sine, constituie o agravare de situație a inculpatului, din car motive considerăm o asemenea situație nejustificată la etapa examinării recursului ordinar.

Am avut convingerea că, la stabilirea față de condamnatul **Darii Ruslan** a pedepsei cu suspendare conform art.90 Cod penal, instanțele de judecată nu au încălcat prevederile legale, și acest eventual temei pentru recurs, fiind indicat de către procuror, nu și-a găsit confirmare.

Condițiile, împrejurările și circumstanțele aplicării prevederilor art.90 Cod penal la stabilirea pedepsei sunt, întru tot, reglementate de legislația penală și procesual penală. Condiția suspendării executării pedepsei este componenta pedepsei penale în sine, aceasta fiind stabilită prin acordarea făptuitorului a șanse de corijare.

Convingerea privind posibilitatea, oportunitatea și necesitatea de a stabili condamnatului pedeapsa cu suspendare, generic apare și aparține instanței de fond și instanței de apel, în urma judecării cauzei penale în condițiile prevăzute de codul penal și codul de procedură penală (art.50, 51, 61,75-77, 90 Cod penal; condițiile generale ale judecării cauzei – în special: art.314, 321, 364¹, 365-373, 385 Cod de procedură penală, căile ordinare de atac – în special art. 413-418 Cod de procedură penală).

Anume aceste prevederi, precum și cumulul de circumstanțe atenuante, au determinat instanțele la individualizarea pedepsei, să aplice pedeapsa cu suspendare ne fiind constatate derogări a instanței de fond, cât și Curții de Apel de la aceste prevederi.

Cu titlu de prioritate, în ordinea expunerii argumentelor ce urmează, o astfel de soluție, în esență, provoacă apariția ideii ce vine în contradicție cu prevederile art.424 alin.(2), art. 435 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură penală deoarece, considerăm că, *de fapt și de drept*: - se agravează situația condamnatului.

Excluderea prin decizia respectivă, de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, din pedeapsa stabilită de către instanțele de fond a prevederilor art.90 Cod penal și plasarea, ca rezultat, a acestuia din starea de libertate în detenție, pentru executarea reală a unei părți a pedepsei cu închisoarea (art. 90¹Cod penal), nu poate fi altceva decât o agravare a situației condamnatului.

Stabilindu-i pedeapsa inculpatului **Darii Ruslan** cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, Curtea de Apel Chișinău, în mod detaliat și-a argumentat concluziile, invocând prevederile legale menționate mai sus, dar și prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.8 din 11 noiembrie 2013 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale”.

De asemenea considerăm că, Hotărârea Plenului, nu oferă în mod incontestabil și absolut, dreptul instanței de recurs de a interveni în soluția instanțelor la numirea pedepselor, prin excluderea prevederilor art.90 Cod penal.

În opinia noastră, doar în cazul lipsei unei motivări sau existenței unei motivări defectuoase a soluției date prin sentințele instanțelor de fond sau prin deciziile instanțelor de apel cu privire la aplicarea prevederilor art.75,76 Cod penal pentru a argumenta necesitatea atenuării pedepsei și concomitent pentru argumentarea suspendării acesteia, în urma unei analize profunde, poate fi constatat cazul de acordare aceleiași situații de drept a dublei valențe juridice, în consecință, aceasta situație reprezentând o eroare judiciară.

Chiar și atunci când, instanțele au aplicat prevederile art.75,76 Cod penal pentru atenuarea pedepsei, și în concomitent pentru aplicarea suspendării pedepsei (art.90 Cod penal), în conformitate cu prevederile art. 435 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură penală, a-r urma

dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, acesta fiind cazul când o eroare judiciară nu poate fi corectată.

Considerăm că, anume pentru aceste situații, sunt relevante și aplicabile explicațiile date în pct.10 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.8 din 11 noiembrie 2013 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale”, nu și în cazul când circumstanțele stabilite au servit temei doar pentru aplicarea art.90 CP.

În caz contrar, devine întemeiat de a considera că, excluderea prevederilor art.90 Cod penal aplicate de către instanțele judiciare în urma judecării recursului ordinar, generează agravarea situației condamnatului, statuându-l defavorabil față de condițiile legale, care-i oferă speranța obținerii indulgenții din partea statului, prin acordarea șansei de corijare.

Astfel, am formulat opinia separată, fiind convinși de faptul că aplicarea legislației naționale, cu atât mai mult și în conformitate cu practica Curții Europene a Drepturilor Omului, v-a contribui la realizarea dreptului inculpatului la un proces echitabil - drept fundamental, prevăzut de art.6 CEDO.

Judecători

Boico Victor

Țurcan Anatolie